

Diàleg

AVUI+

 JOAN BOSCH I ROURA, president
 JOAN VALL I CLARA, vicepresident executiu
 EMILI GISPERT, director general de continguts
 ANNA MARIA RIBAS, directora general de gestió
 JORDI GRAU, subdirector general de continguts
 XEVI ESTEVA, director de publicitat

**CUITO RELACIONA LA HISTÒRIA
VISCUDA AMB ELS FETS QUE HAN
MARCAT LA HISTÒRIA MUNDIAL**

Lluís Foix

Periodista

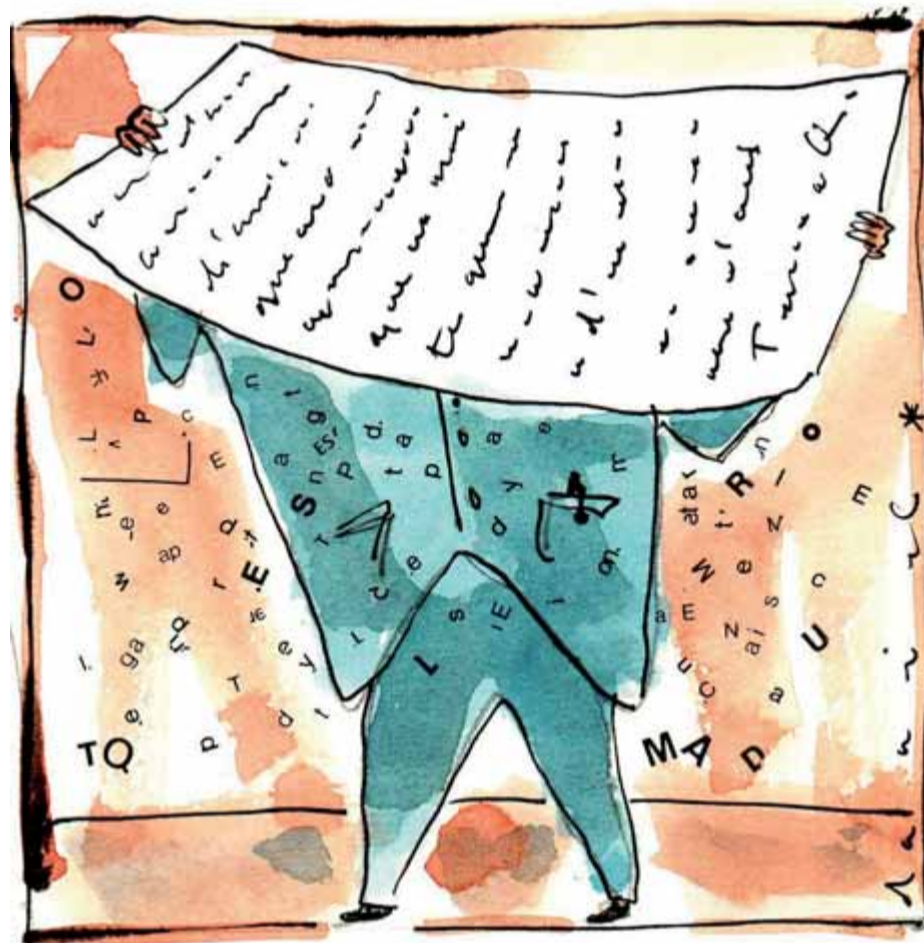
Una vida privilegiada

Un dels aspectes més remarcables de les memòries d'Amadeu Cuito (*Memòries d'un somni*, Quaderns Crema) és la precisió amb què relata la història viscuda i la relació dels fets que han configurat la realitat europea i mundial. Explica els petits detalls i els traços gruixuts de la vida d'un català nascut el 1936 i que per raons familiars —és net d'Amadeu Hurtado— visqué la infància i bona part de la seva joventut en un exili que li permetia passar els estius amb els parents que s'havien quedat a Barcelona.

SEMBLA QUE VA SER TOLSTOI, ens diu en la primera pàgina, que en una carta va dir que només es recorda el que s'imagina. En tota memòria autobiogràfica, naturalment, hi consten aquells fets que un creu que paga la pena que tinguin constància escrita. La resta, no tenen importància i no cal que constin. Però en el cas de Cuito es descobreixen els trets fonamentals d'una trajectòria que és bastant insòlita pel fet que una persona de món, internacionalista, de formació francesa, fascinat per la seva estada als Estats Units i que va tractar personalment els grans gurus de la cultura francesa i nord-americana no perdés mai el fil conductor de la seva catalanitat.

RAONS FAMILIARS N'HI HAVIA. Ens diu que el seu pare i el seu avi no tenien idees gaire allunyades, els dos no eren homes de partit, tot i que durant la República els dos es mogueren en l'òrbita d'Acció Catalana. En començar relata que acabava de complir tres anys quan queia definitivament derrotada la República, derrotat el catalanisme i escombrades les seves institucions, derrotats aquells que havien volgut aprofitar la guerra per fer la revolució, derrotats els que havien defensat la legalitat republicana recolzant-se en els que la violaven. "Una derrota, que, sense que me n'adonés, m'havia de mantenir separat de Catalunya durant molts anys".

VAL A DIR QUE AMADEU CUITO ha estat un privilegiat. Arrossegava un cognom d'una família liberal i cultivada. Un dels llibres que més m'impressionaren en els meus temps d'estudiant fou el de *Quaranta anys d'advocat*, del seu avi Amadeu Hurtado. I també el text inèdit del seu avi que va publicar fa uns dos anys, en què el fundador de la revista *Mirador* havia arribat a un

DANIEL BOADA

acord amb el govern Samper que podia haver evitat el cop del 6 d'octubre de 1934, perpetrat per Lluís Companys i que envià tot el govern a la presó i al posterior desterrament.

UNA DE LES CONSTANTS DE LES memòries de Cuito és el distanciament amb què observa els fets que li han tocat viure. Com a infant i adolescent, tant a Perpinyà com a París i Nova York, coneix la majoria dels exiliats, catalans i espanyols. Primer com a fill d'una família

“Les memòries d'Amadeu Cuito diuen el que l'autor vol dir però sempre des del respecte a l'altre i des d'un cert distanciament que fa molt suggestiva una vida més que interessant”

burguesa i liberal i, després, com a conseqüència dels seus primers passos en el món de l'empresa i el comerç dels Estats Units. Coneix Pompeu Fabra, Pau Casals, Pi i Sunyer, Nicolau D'Oliver, Eugeni Xammar, Batista i Roca i tants altres vençuts que es pensaven, com Juan Negrín, que si es resistia l'avenç de les tropes de Franco es podria aconseguir l'ajut dels que acabarien lluitant contra Hitler.

PERÒ ELS POBLES QUE PERDEN UNA guerra, diu, no accepten mai la derrota i sempre busquen una raó que els doni motius per creure que només han perdut una batalla. Cuito percep que la guerra s'ha perdut i que ha deixat una forta petja en l'esperit dels catalans. Tant és així que, al final del llibre, fa una afirmació ben radical: "La victòria franquista deixava Espanya dividida entre vencedors i vençuts i Catalunya, sense vencedors, vençuda, rompuda i humiliada. No estic segur que trenta anys de democràcia hagin aconseguit esborrar el pes que aquesta desfeta encara té a les nostres consciències".

EN UNA PERSONA TAN IDENTIFICADA amb els valors republicans francesos, tan francès culturalment, és interessant llegir que la immensa majoria de la població, per activa o per passiva, s'havia adherit al règim de Vichy, i la resistència, per heroica que hagués estat la conducta dels seus membres, va ser cosa d'una minoria. El vell antisemitisme de la societat francesa, tan evident en el cas del capità Dreyfuss a finals del segle XIX, es va convertir en llei i la França de la llibertat, igualtat i fraternitat va enviar setanta-cinc mil jueus als camps de la mort. Però, de la mateixa manera, ens relata que els francesos que s'havien entregat al mariscal Pétain perquè els havia dissimulat la derrota ara s'entregaven al general De Gaulle perquè els permetia creure en la victòria.

ES VEU PER QUÈ AMADEU CUITO no va ser mai comunista. Penso que perquè és un liberal i perquè va veure en la seva joventut a París les misèries i les pugnes entre els comunistes que volien canviar França i els francesos. Assisteix a les lliçons magistrals de Raymond Aron a la Sorbona, on expressa la seva sorpresa en descobrir que Tocqueville no era un obscur aristòcrata, vagament liberal, parent d'en Chateaubriand i molt probablement reaccionari: era posat al nivell de Marx com a pensador social i polític.

POTSER L'ASPECTE MÉS DECISIU en les memòries de Cuito és el seu pas pels Estats Units, on coneix i tracta la intel·ligència nord-americana. M'ha fet especial gràcia quan explica la primera sortida de Nova York. "Descobria amb gran sorpresa que els paisatges eren sense marges antics, ni pedres velles, i les ciutats, sense muralles, castells, ni límits definits. Ho trobava tot nou, desconcertant".

ÉS DES DE LA FEINA QUE ACONSEGUEIX a Nord-amèrica quan torna a Europa i viatja incansablement per la península Ibèrica i quan descobreix que a Catalunya troba cinc polítics amb projectes i estratègies pròpies: Josep Tarradellas, Josep Pallach, Jordi Pujol, Heribert Barrera i Miquel Coll i Alentorn. Ell es decantà pel corrent que encapçalava Josep Pallach.

ÉS INTERESSANT EL RELAT QUE FA DE la reunió del consell de coordinació del MSC celebrat a Tolosa, on es va fer evident la discòrdia entre Joan Reventós, Raimon Obiols, Joan Tapia, Salvador Clot, Lluís Torras i Rudolf Guerra.

LES MEMÒRIES D'AMADEU CUITO diuen el que l'autor vol dir però sempre des del respecte a l'altre i des d'un cert distanciament que fa molt suggestiva una vida més que interessant.